

SOSYAL GİRİŞİMCİLİK

• Bir bakışta

PASSION LED US HERE

“Sosyal işletmeler değişimde çok önemli rol oynayıp, kamu yararı için daha iyi neticeler yaratabilirler. Piyasada başarıya ulaşabilirken, aynı zamanda, işlerin daha fazla sorumluluk içinde ve adil bir şekilde yürütülebileceğini gösterirler. AB içerisinde gelişime önemli katkı sağlayabilirler. Avrupa sadece bu değişimin parçası olmamalı.”

Jose Manuel Barroso,

Avrupa Komisyonu Başkanı, 2004 -2014

Küresel ekonomik sistemin yaygın bir şekilde sorgulanmasına yol açan 2009 küresel ekonomik krizi daha kapsayıcı ekonomik sistemlere olan ilgiyi arttırmıştır. Toplumsal ihtiyaçlara karşı uygulanan tasarruf tedbirleri, Avrupa’da sosyal girişim için fırsatların yanı sıra, zorlukları da beraberinde getirmiştir. Belki de bu gelişmeler son yıllarda sosyal girişime karşı artan ilgiyi açıklamaktadır. Bu ilgi ise sosyal girişimin toplumsal ve çevresel sorunlarla baş edip, kapsayıcı bir şekilde büyümesini teşvik etmektedir.

• SOSYAL GİRİŞİMİN TANIMI

Sosyal girişim kavramı, literatürde ve karar alıcılar tarafından, yaygın bir şekilde ticaret yapmanın yeni bir yolu olarak tanımlanmaktadır.^[1] Avrupa’da kullanılan tanımlar sosyal girişimlerin benimsediği bir takım yasal form ve hukuki statü yüzünden farklılık göstermektedir. AB Komisyonu’nun ‘Avrupa’daki sosyal girişim-

ler ve eko-sistemlerinin haritası' başlıklı sentez raporuna göre^[2] "kurumların sosyal girişim olarak sayılması için altta belirtilen asgari koşulları karşılamaları gerekmektedir:

- Kurumun ekonomik faaliyetlerde bulunması gerekmektedir: bu da sürekli olarak mal veya hizmet üretmesi ya da takas etmesidir;
- Kurumun belirgin ve temel bir sosyal amacı olmalıdır: sosyal amaç, toplumun yararına olmalıdır;
- Kurumun kazanç veya mal dağıtımında kısıtlamaları olmalıdır: bu kısıtlamaların hedefi sosyal amacı, kar etmenin üstünde tutmaktır;
- Kurum bağımsız olmalıdır yani devlet ve kar amacı güden diğer kurumlardan özerk olmalıdır; ve,
- Kurumun katılımcı yönetimi olmalıdır, yani katılımcı ve demokratik karar verme mekanizmaları olmalıdır."

Sosyal girişimcilik startup şirketleri ve girişimcileri kullanarak sosyal, kültürel ve çevresel sorunlara çözümler geliştirip, fon sağlayıp, bu çözümleri uygulamaktır.^[3] Bu kavram farklı büyüklük, amaç ve inançları olan kurumlarda uygulanabilir.^[4] Kar amaçlı girişimciler performanslarını kar, gelir ve hisse artışı gibi işletme ölçütleri kullanarak analiz eder. Sosyal girişimciler ise ya kar amacı gütmeyen ya da kar elde etme hedeflerini "topluma geri verme" hedefleri ile harmanladıkları için performanslarını farklı ölçütler kullanarak analiz eder. Sosyal girişimcilik çoğu zaman gönüllü sektör^[5] ile ilişkilendirilen yoksulluğu azaltmak, sağlık hizmetleri sunmak ve toplumu kalkındırmak gibi alanlarda sosyal, kültürel ve çevresel hedefleri genişletmeyi amaçlar. Zaman zaman, sosyal girişimler kurumun sosyal veya çevresel hedeflerini desteklemek için kendi amaçları olmaksızın kar elde edebilir. Mesela, evsiz kişilere ev ve iş olanakları sunmak isteyen bir kurum hem para toplamak hem de evsizlere iş olanağı sunmak amacıyla bir restoran işletebilir.

• SOSYAL GİRİŞİMCİLERİN ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

Sosyal girişimciler dünyanın dört bir yanında, her sektörde mevcuttur — ama onları başarılı kılan özellikler, bulundukları konum ve sundukları yeniliklere bakmaksızın birbirine benzemektedir. Digital Opportunity Trust'ın ^[6] sunduğu sosyal girişimcilerin beş ortak özellikleri aşağıda belirtilmiştir:

1.TOPLULUK GÜDÜMLÜDÜRLER:

Başarılı sosyal girişimciler değişimin tutkulu liderleridir. Onlar statükodan memnun olmayıp, işlerin her zaman olduğu gibi devam etmesi gerektiğine inanmayanlardır. Toplum bireylerinin hayatlarını iyileştirme arzusu, sosyal girişimcileri işlerine devam etmeye teşvik eder. Toplumun tanımı geniştir. Toplumu pozitif anlamda etkilemek; bölgedeki, şehirdeki veya ülkedeki soruna basit bir çözüm üretmek olabilir. Teknolojik gelişmeler ve güçlenen bağlar sayesinde bütün dünya da etki edilen toplum haline gelebilir!

2.YARATICI VE YENİLİKÇİDİRLER:

Sosyal girişimciler olaylara ortalama bir bireyden farklı bakar. Bazı insanlar problemleri çözülemeyecek durumlar gibi görürken, sosyal girişimciler onları yaratıcı olmak için birer fırsat olarak görür. Problemleri ele alıp sorunların giderilmesi için yeni ürünler, servisler veya yaklaşımlar üretirler. Sosyal girişimcilik yaratıcılığın ve pratikliğin bir oluşudur.

3.İŞLETME KONUSUNDA BİLGİLİDİRLER:

Bu daha az heyecan verici bir özellik gibi gözükse de önemli bir özelliktir. Başarılı sosyal girişimcilerin sadece iyi fikirleri değil, aynı zamanda fikirleri hayata geçirecek pratik işletme bilgileri vardır. Sosyal girişimcilerin çözümleri piyasa talebini ve araştır-

malarını, mali durumları, kaynakları ve toplum ile ülkelerindeki engeller ve fırsatları hesaba katar. Başarılı bir sosyal girişimci verilerin önemini bilir, sürecin her aşamasında veri toplayıp, geliştirmek için etkilerini takip eder.

4.KİŞİSEL AĞ KURMAYI BİLİRLER:

Sosyal girişimciler, yeniliklerini yaratırken yalnız olmadıklarını bilirler. Bir projenin başarısı sadece güçlü bir liderle değil, aynı zamanda bir ekibin onunla birlikte uyumlu çalışmasından doğar. Sosyal girişimcilerin gençlerle, akıl hocalarıyla, toplum liderleriyle, yerel yönetimlerle ve mikro finans kurumlarıyla işbirlikleri olabilir. Fikirlerin nasıl tartışılabileceğini bilirler. Onlar çoğu zaman dünya vatanı ve vatandaşları olup sosyal girişimci olan veya olmayı amaçlayan, başka insanlarla fikirlerini paylaşarak geliştiren insanlardır.

5.KARARLIDIRLAR:

Kararlılık, girişimcilerde ve sosyal girişimcilerde olması gereken bir özelliktir. Sosyal girişimcilikte zekice riskler alınıp, bazen ise başarısız olunur. Ancak başarılı sosyal girişimciler, başarısızlığın başarıya ulaşmak için gerekli bir adım olduğunu bilir. Pes etmek yerine sosyal girişimciler, proje veya işletmelerine eleştirel bir gözle bakıp, geri bildirim aldıktan sonra daha iyi olması için değişiklikler yaparlar. Kararlılık, aynı zamanda bürokraside ve parasal, toplumsal veya ailesel destek yokluğunda gerekli bir özelliktir.

• TEMEL ÇALIŞMA ALANLARI:

Avrupa Komisyonu'na ^[7] göre sosyal girişimler çeşitliliğe rağmen en çok aşağıda belirtilen alanlarda çalışmaktadır:

- **İş entegrasyonu** - İşsiz ve engelli insanları eğitip entegre etmek
- **Kişisel sosyal hizmetler** – sağlık, refah ve tıbbi yardımlar, mesleki eğitim, eğitim, sağlık hizmetleri, çocuk hizmetleri, yaşlılar veya dezavantajlı insanlar için yardımlar
- **Geri kalmış bölgelerin gelişimi** - Uzak kırsal bölgelerdeki sosyal girişimler, kentsel bölgelerde mahalle gelişim ve iyileştirme projeleri, üçüncü ülkelerin gelişimi için yardım ve gelişim işbirlikleri
- **Diğer** - geri dönüşüm, çevre koruma, spor, sanat, kültür veya tarihi koruma, bilim, araştırma ve yenilik, tüketicinin korunması, amatör sporlar vs.

2015'te dünya liderleri, 2030'a kadar daha iyi bir dünya için 17 hedef belirlemişti. Bu hedeflerin yoksulluğa son verme, eşitsizlikle mücadele etme ve iklim değişikliğini durdurma potansiyeli bulunmaktadır. Bu hedefler ışığında, sosyal girişimciler alternatif ve yenilikçi çözümler bulup, daha güzel bir gelecek için uzun vadeli toplumsal problemlerin çözümünde kendilerine bir alan yaratarak iz bırakabilir.

• SOSYAL GİRİŞİMCİLİĞİN TEMEL ZORLUKLARI NELERDİR?

Sosyal girişimciliğin kendine has zorlukları vardır [8].

1. Destek ve fonlama fırsatlarında yetersizlikler: Sermaye ve yatırım bulmak zordur. Risk sermayedarları sosyal girişimcilerin vadedemeyeceği hızlı ve büyük gelişme için potansiyel görmek ister. Böylelikle sosyal girişimciler ailelerine, arkadaşlarına veya kitlesel fonlamaya döner. Rapor verdikleri çok sayıda küçük yatırımcılar olabilir. Böyle büyüme zaman alabilir.

2. Doğru imalatçı veya imalatçıları tespit etmek: Sosyal girişim fiziksel ürünler içerirse en büyük konulardan bir tanesi imalatçının genelde minimum sipariş miktarı olmasıdır. Bu miktarı kar-

şılayacak parayı bulmak sosyal girişimciler için zorlayıcı olabilir.

3. Düşük kar oranları: Sosyal girişimciler için iyilik yapmak, kar-
dan daha önemlidir. Rakiplerine kıyasla daha düşük kar oranla-
rına hazır olmalıdırlar.

4. Misyon şaşırarak: Sosyal girişimciler işletmelerinin büyüüp
karlı olmaya başladığını gördüklerinde iki senaryo gerçekleşe-
bilir. Sosyal hedeflerini genişletip, bir ürünle başlayıp büyüyebi-
lirler. Ancak bazı durumlarda sosyal girişimciler daha karlı olma
hevesleri doğrultusunda asıl hedeflerinden uzaklaşabilir. Sosyal
girişimcilerin güçlü bir misyon bildirisine sahip olmaları ve yolla-
rından sapmamak için bunu düzenli olarak gözden geçirmeleri
önemlidir.

• SOSYAL GİRİŞİMLERİN KAZANCI NEREDEN GELİR?

Avrupa Komisyonu'na göre [2] sosyal girişimler çoğu ülkede
çeşitli kaynaklardan yararlanır
ama gelirlerinin büyük bir kısmı
kamu sektöründendir.

- Kar amacı güden girişimler
genelde iş modellerini ticaret
gelirleri üzerine kurarken, sos-
yal girişimler genelde 'hibrid'
iş modellerini benimser, yani
gelirlerini:

- Hem piyasa içi kaynaklardan
(kamu ve özel sektörde ürün ve
hizmet satarak) hem de piya-

sa dışı kaynaklardan (devlet iştirakleri ve hibeleri, özel bağışlar, para dışında katkılar, gönüllü çalışmalar vs.) elde ederler.

• SOSYAL GİRİşİMLER İÇİN FIRSAT SUNAN ORTAM: AB DÜZEYİNDE

Avrupa'daki çoğu ülkenin sosyal girişimleri artıracak yasal erveleri ve belirgin politikaları yoktur. Böylece sosyal girişimlerin bulunduğu ortamlarda farklılıklar görülmektedir ve sosyal girişimlerin tek bir yasal şekli yoktur. Bazıları sosyal kooperatifler olarak çalışırken, bazıları da güvence ile sınırlı özel şirketler olarak kaydedilmiştir. Bazıları ortaklır ve birçoğu ihtiyatlı kurumlar, gönüllü örgütler, yardım kurumları ve vakıflar gibi kar dağıtmayan örgütlerdir.^[2] çoğu ülkelerde sosyal girişimlerin kurulma ve büyümeleri için gerekli ortam ve teşvikler bulunmamaktadır.

Vergi teşvikleri olan ülkelerde, bu teşvikler sosyal girişimlerin yasal statülerine göre değişiklik gösterir.^[2]

2011 yılında AB, sosyal girişimlerin gelişimini daha stratejik bir yaklaşımla desteklemek amacıyla Sosyal İşletme İnisiyatifini kurdu. Bu inisiyatif ile sosyal ekonominin ve sosyal yeniliklerin elde edilmesinde önemli hissedarlar olan sosyal girişimleri desteklemek için kısa vadeli bir plan tanıtıldı. Buna ilaveten, orta ve uzun vadede yürünecek yollar hakkında bir tartışma başlatmak amaçlandı. Sosyal İşletme İnisiyatifine göre 11 öncelikli önlem bulunmaktadır. Bu önlemler aşağıda belirtilen 3 ana tema ile alakalıdır:

- **Tema 1** - Sosyal girişimlerin **fon bulmasını** kolaylaştırmak: Avrupa'ya ait sosyal yatırım fonlarını düzenleyecek bir çerçeve yaratmanın önemini vurgulamak, yasal ve kurumsal çerçeveleri ileriye taşıyıp Avrupa'da mikro kredi geliştirmek, fon bulmayı kolaylaştırıp sosyal girişimleri Avrupa Yerel Kalkınma Fonu ve Avrupa Sosyal Fonu'nun önceliği haline getirmek.

- **Tema 2** – Sosyal girişimciliğin **görünürlüğünü** arttırmak: Avrupa'daki sosyal girişimleri kapsamlı bir şekilde kayda geçirmek, sosyal girişimleri nitelendirip belgelendirmek için kamusal bir veri tabanı oluşturmak, yerel yönetimlerin ve hükümetlerin sosyal girişimleri destekleyip finanse etmelerini kolaylaştırmak ve sosyal girişimciler için çok dilli bilgi paylaşımının gerçekleştirileceği bir platform oluşturmak.

- **Tema 3** – Sosyal girişimler için daha iyi bir **yasal ortam** oluşturmak.

• SOSYAL GİRİŞİMLER İÇİN FIRSAT SUNAN ORTAM: YEREL DÜZEYDE

Yukarıda belirtilen temaların hepsi veya çoğu AB seviyesinde ele alınıp, farklı politikalar ve platformlar yaratılmıştır. Buna rağmen ülkeler bazında, özellikle **Kıbrıs**'ta, yoğun çaba harcanması gerekmektedir. 2010 yılından sonra sosyal girişimler, sosyal ve çevresel hedefleri ekonomik faaliyetlerle birleştiren özel sektör inisiyatifleri ile daha uyumlu gözükmeye başlamıştır. Ayrıca, yardım dernekleri ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar gelirleriyle sürdürülebilirliklerini yukarıya çekmek için ekonomik faaliyetlerini geliştirmeye başlamıştır.

Ocak 2018'de Kıbrıs hükümeti "Sosyal Girişim Ekosistem Gelişimi için Eylem Planı" düzenledi.^[10] Planın içinde sosyal girişimlerin etkinleşip büyümesi için bir takım tedbir ve teşvikler yer aldı. Spesifik olarak Eylem Planının içeriğinde sosyal hibeler, sosyal girişim kredileri, sosyal altyapıya erişim, teknik bilgiler ve kamu ihalelerine erişim hakkında bilgiler vardı. Vergi teşvik tedbirleri hakkında bilgi verilmedi. Kıbrıs'ta çeşitli gruplar sosyal girişim olarak tanımlanabilir: sıradan şirketler, kooperatif dernekler, gönüllü örgütler ve sivil toplum kuruluşları.^[2]

Aynı zamanda İdari Reform Birimi, Sosyal Girişimlerin Oluşum ve Korunma Sicilini hayata geçirmek için yasa tasarısı çıkardı.^[10] Yasa tasarısı iki tür sosyal girişim belirledi. Bunlar, genel işletme girişimleri ve çalışanlarının en az %40'ı kırılgan grupların bir parçası olan sosyal entegrasyon girişimleridir. Geliri ekseriyetle işletme faaliyetlerinden kazanılmaktadır. Bu gelirlerin en az %70'i sosyal hedefini tanıtip, asıl misyonunu tamamlamak için kullanılır. Şeffaf ve demokratik bir çerçevede içerisinde üyelerinin/çalışanlarının/müşterilerinin katılımıyla yönetilir ancak kamu tüzel kişiliği yoktur. Kayıt olduktan sonra, sosyal girişimlerin sosyal hedefini yerine getirmek

adına attıkları adımları belirttikleri yıllık rapor sunma zorunlulukları vardır.

Adanın kuzey tarafında da sosyal girişimcilik için daha çok fırsat sunan bir ortam yaratılmaya çalışılmaktadır. Avrupa Komisyonu, Kuzey İrlanda Yurtdışı Kooperatifi aracılığıyla 3 milyon Euroluk "Innovative Entrepreneurship and Dialogue" (Yenilikçi Girişimcilik ve Diyalog) projesini hayata geçirmeyi planlamaktadır. Üç yıllık projenin yenilik ve girişim için kucaklayıcı ortak kullanım alanları yaratma hedefi bulunmaktadır. Lefkoşa Surlariçi'nde girişimciler için hizmet koşulları, yenilikler, araştırma ve girişimcilik ekosistemi geliştirme konularında toplum diyalogu başlatıp, bilgi paylaşımını destekleyecek bir inovasyon merkezi öngörülmektedir. Buna ek olarak Kıbrıs Diyalog Forumu işbirliği ile çift toplumlu diyalog teşvik edilip, gelişim aşamasının başında olan şirketlere hibe fırsatları sunulacaktır. Öte yandan sivil toplum örgütlerinden, eğitim kurumlarından ve yerel topluluklardan geliştirilen girişimler de vardır. Bunlara örnek olarak; girişimcilik ve yenilikler hakkında kadınlara, gençlere ve dezavantajlı gruplara sunumlar sunup, eğitim ve danışma fırsatı veren Girne Gençlik Gelişim Merkezi (GIGEM) (/www.facebook.com/sosgigem) ile yükseköğrenim kurumları ve inovasyon merkezleri tarafından yürütülen inisiyatifler gösterilebilir.

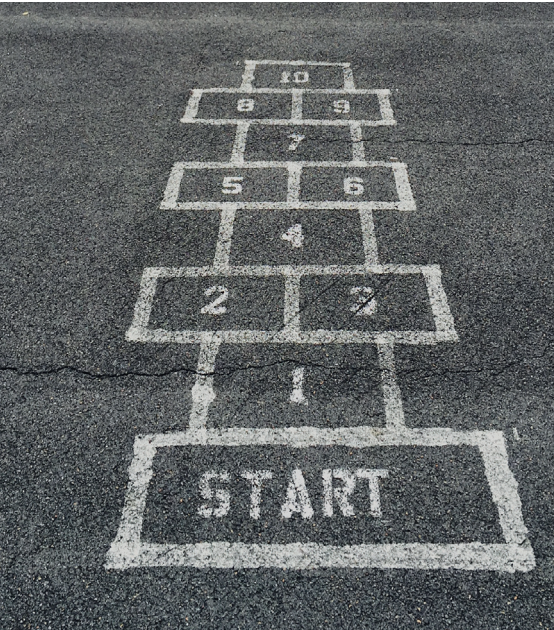
Güneyde de AB tarafından finanse edilen ve özellikle sosyal girişimciliği destekleyen inisiyatifler mevcuttur. Bunlara örnek olarak Kıbrıs Sanayi ve Ticaret Odası tarafından yürütülen 'Innoventer' (www.innoventer-cyprus.eu) ve Euro Success Consulting tarafından yürütülen 'Social Entrepreneurship Support Europe' (www.ses-project.eu) projeleri gösterilebilir. Neredeyse %20 olan adanın her iki tarafındaki gençlerin işsizlik oranını göz önünde bulundurulduğunda, sosyal girişimciliğin önemli potansiyel sunduğu söylenebilir. Sosyal girişimcilik iş konu-

sunda önemli alternatifler sunarken, aynı zamanda da ekonomik gelişmeyi destekleyip çevre ve toplum için faydalı olabilir. Ayrıyeten sosyal girişimcilik barış inisiyatifleri için de katalizör görevi görebilir. Avrupa Birliği'nin finanse ettiği çift toplumlu 'Go Social: Supporting Employability Through Social Entrepreneurship' projesi (www.gosocialcy.eu) bunun bir örneği olarak gösterilebilir. Bu proje adanın her iki tarafındaki gençleri ve kadınları sosyal girişimcilikle ilgili bilgilendirip kendi girişimlerini kurmaları için teşvik etmektedir.

● SOSYAL GİRİŞİM KURMAK VE İŞLETMEK: PRATİK BİR YAKLAŞIM

"Dünyada görmek istediğin değişim ol."

Gandhi

Sosyal girişim kurmak için atılacak bazı basit adımlar:

- **Misyonunu** belirle: Ne yapmak istiyorsun ve neden? Ne kadar istekli olduğun konusunda açık ol. Bütün startuplar gibi, sosyal girişim kurmak ve geliştirmek zordur.

- Başlamak için **kaynak** bul: Yararlanabileceğin kaynakları belirle (kişisel yatırım veya aile/arkadaşlardan yatırımlar, fon ve yardımlar, Kurumsal

Sosyal Sorumluluk aracılığıyla şirketlerle ortaklık, melek yatırımcılar ve sana maddi veya manevi herhangi bir şekilde yardım edebileceğini düşündüğün insanlar).

- Çalışmak istediğin alana tam anlamıyla hakim olmak için **araştır ve analizlerde bulun**: Problemi ve çözümünü, ortakları, rakipleri, etkiyi ve riskleri iyi bil.

- **İş modelini** aşağıdaki seçeneklerden belirle:

- Aldığın her ürünün aynısını ihtiyaçlı bir insana bağışla.
- Gördüğün iyiliğin aynısını bir başkasına yap.
- Gelirinin belirli bir yüzdesini bir yardım kurumuna ayır.
- Kendi iş modelini yarat.

- **Ekibini kur**: Sosyal girişimci ve işe hevesli insanlar bul.

- **Gelir akışını** belirle: Gelir ürün satışından mı, hizmete karşılık mı, yoksa insan ve kurumların bağışlarından mı elde edilecek?

- Verdiklerine değil, neticeye bak: Başarılı sosyal girişimciler gayretleri ve kaynakları ile değil yaptıkları işlerin gerçek **etkisi** ile tanımlanırlar.

- **Maliyetleri azaltmak** için esnek ol ve uzaktan çalış: mümkünse ofislerden uzak dur ve iş yaparken bulut servislerini kullan.

- Bağlar geliştirip **ağ örgüsü** kur: organizasyonlara katıl, konuşmalar yap ve konuyla ilgili derneklere katıl.

- **Halkla ilişkileri** kullan: Televizyon, yazılı medya, sosyal medya, bloglar ve yarışmalar sayesinde görünür ol.

●AVRUPA'DAN SOSYAL GİRİŞİM ÖRNEKLER

Forbes 30 altı 30 Avrupa, 2017 yılında bölgedeki en yenilikçi girişimcileri ön plana çıkarmıştır.^[11] Aşağıda bunlardan bazı örnekler verilmiştir:

Aeropowder (İngiltere): Her yıl milyarlarca tavuk kesilmektedir. AE-ROPOWDER ise kesilen tavukların tüylerini normal şekilde atmak yerine farklı bir şekilde değerlendirir. Bilim insanları tüylerin su iticiliği ve ısı yalıtımı gibi özelliklerinden yararlanarak farklı ürünler üretir.

Agricool (Fransa): Bu Fransız startup'ın mütevazı bir başlangıcı vardı. İlk Cooltainer 2015 yılında bir aile çiftliğinde geliştirildi. Amacı şehirlerde yerel olarak her mevsimde taze sebze ve meyvenin yetiştirebilmesini mümkün kılmaktı. 2017 yılının sonbaharında şirket, 4.3 milyon dolara yakın bir yatırım aldı. Bu yatırım ile, şirketin çevre kirliliğini azaltma ve sürdürebilir bir şekilde pestisitsiz meyve-sebze yetiştirme vizyonunu gerçekleştirmesine imkan sağlanacaktır.

Yeni Gelenleri Entegre Etmek: 27 yaşındaki Ninon Demuth uzun ömürlü mülteci entegrasyonu için yemeği bir katalizör olarak kullanıyor. Demuth mültecileri ve yerel halkı, mülteciler tarafından verilen yemek kursları, sokakta satılan yemekler ve yemek kitapları ile birleştiren Über den Tellerrand örgütünün kurucu ortağıdır. Avrupa'nın 25 şehrinde hayata geçirilen fikirleri çabuk bir şekilde yayılmaktadır.

Karbon Ayak İzimizi Küçültmek: 29 yaşındaki bilim adamı / sosyal girişimci Julian Melchiorri gerçek yaprak gibi çalışan ilk yapay yaprağı icat etti. Havadan karbondioksit emerek çevreye oksijen sağlayan BioSolar yaprak, şehirdeki hava kalitesini artırmak ve başka gezegenlerde hayatı mümkün kılmak gibi sınırsız potansiyel vaat ediyor.

Five App: Mach Mateusz (Polonya) lisedeyken gençlerin birbirine el işaretleri göndermesi için bir yaşam tarzı uygulaması olan Five App'ı yarattı. Uygulama hızlı bir şekilde işitme engelliler tarafından benimsenip dünyanın ilk işaret dili habercisi oldu.

• KIBRIS'IN HER YANINDAN SOSYAL GİRİŞİM ÖRNEKLERİ

Cans for Kids: 1990 yılında hayır kuruluşu olarak kayıt olan örgüt, Kıbrıs'ta alüminyum tenekelerin toplanıp geri dönüşümü ile ilgilenir. Tenekelerin satışından elde edilen gelir Kıbrıs'taki hastanelerin çocuk bölümlerine tıbbi malzemeler almak için kullanılır. Ku-

ruluşundan beri 25 milyondan fazla teneke toplamıştır. Adanın her yanından ağır hastalıkları olan çocukları tedavi eden ve Kıbrıs'taki merkezi pediatri hastanesi olan Makarios Hastanesi'ne ise, 273,000 Euro'dan fazla para bağışlamıştır. Yeni malzemeler almak ve böylece hastanede sunulan hizmetin kalitesini arttırmak dışında Cans For Kids, okullarda verdiği sunumlar ve geri dönüşüm merkezine düzenlediği gezilerle geri dönüşümün yararları hakkında farkındalık yaratmaktadır. www.cansforkids.org

Tigavokinisi: Bu sosyal girişim zararlı bir atık olan kullanılmış yemeklik yağı biyodizele çevirip, gelişimi ve sivil katılımı teşvik eder. Bu eğitici çevresel program aracılığıyla öğrenciler değişim el-

çileri olurken, okullar da çevresel eğitim için kaynak sahibi olur ve tüm öğrencilerin faydasına olacak bir şekilde çevresel altyapıyı destekler. Aynı zamanda doğa ile ilgili işler tanıtılarak, genç ve işsiz bilim insanları işe alınır. **www.tiganokinisi.eu**

arazilerdeki atıkları azaltıp, ihtiyaçlı insanlara ve hayır kuruluşlarına kullanışlı olan ürünler sunar. **www.anakyklos.org**

Anakyklos: 2010'da çalışmalarına başlayan; kumaş, eski kıyafet, ayakkabı ve çarşaf gibi parçaları toplayıp geri dönüşüm yapan kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. Böylelikle

Teneke Çocuk: Yeşil Barış Hareketi tarafından 2014 yılında başlatılan proje, Kıbrıs'ın kuzeyinde alüminyum tenekeleri toplayarak geri dönüşümüne odaklanır. Teneke Çocuk projesi, kullanılmış alüminyum meşrubat kutularının toplanarak geri dönüşüme kazandırılmasını sağlayıp, elde edilen

gelirle yerel hastanelerdeki çocuk bölümlerinin cihaz ve donanım gibi ihtiyaçlarını karşılamalarına katkı koyar. Proje kapsamında 2018 yılının sonuna kadar yaklaşık 1.000.000 tenekeye geri dönüşüm uygulanmıştır. Projenin sosyal hedefi şimdiye kadar 23 topluluğu harekete geçirmiştir ve böylece proje hem topluma hem de çevreye katkıda bulunmuştur. Buna ek olarak çocuklar ve gençler, proje sayesinde sosyal ve çevresel bakımdan sorumluluk sahibi bireyler haline gelmiştir. **Facebook: TenekeCocuk**

MAKAMER: Mağusa Kadın Merkezi Derneği'nin temel hedefi ihtiyaçlı kadınlara psikolojik ve profesyonel destek sunmaktır. MAKAMER'in sosyal hedefi doğrultusunda hukuki ve psikolojik yardımlara ek olarak eğitimler de verilmektedir. MAKAMER'in düzenlediği et-

kinliklerden elde edilen gelir, dezavantajlı kadınların çocuklarının eğitime katkı yapmak için kullanılır. Kadınların aldıkları el sanatı eğitimi sayesinde yaptıkları Lefkara ürünlerini, ipek kozası işlerini, düğümlü örgüleri, seramikleri, sukabağı dekorasyonlarını ve hasır sepetlerini satabilecekleri yerler de temin etmekte ve tüm bunlar MAKAMER'in Emek Atölyeleri sayesinde hayata geçirilmektedir.

Facebook: Mağusa Kadın Merkezi Derneği – Makamer

**"Ne yapabilirsen veya yapabileceğini
hayal edersen ona başla.**

Cesaretin içinde dâhilik, güç ve sihir vardır."

Johann Wolfgang von Goethe

REFERENCES:

1. European Commission, Social Enterprises and their Eco-systems: Developments in Europe, <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=16376&langId=en>
2. European Commission, A map of social enterprises and their eco-systems in Europe, Synthesis <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=12987&langId=en>
3. *Enterprising Ideas*, What is a Social Entrepreneur, PBS Foundation
4. "The Meaning of Social Entrepreneurship," J. Gregory Dees, 1998, rev 2001 *"The Meaning of Social Entrepreneurship"*. caseatduke.org. Retrieved 2013-05-03.
5. Thompson, J.L. (2002). "The World of the Social Entrepreneur". *The International Journal of Public Sector Management*. 15 (4/5): 413. <https://doi.org/10.1108/09513550210435746>
6. Digital Opportunity Trust, <https://www.dotrust.org/>
7. European Commission, Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, Sectors Social economy in the EU, Social enterprises, http://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises_en
8. Abdullahi Muhammed, Four challenges (Millennial) social entrepreneurs should account for when running their businesses, <https://www.entrepreneur.com/article/309905>
9. European Commission, The Social Business Initiative of the European Commission, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/14583/attachments/3/translations/en/renditions/native>
10. Social Entrepreneurship, the Unit of Administrative Reform, Presidency Office, Republic of Cyprus <http://www.reform.gov.cy/en/entrepreneurship-and-investments/social-entrepreneurship>
11. Forbes 30 under 30 Europe: Social Entrepreneurs, <https://www.forbes.com/30-under-30-europe-2017/social-entrepreneurs/#5a6173b4154d>
12. Fotoğraflar: Kapak sayfası, sayfa 1, sayfa 2, sayfa 5, sayfa 6, sayfa 9, sayfa 12 unsplash.com. Sayfa 8 pexels.com

Bu kitapçık, Avrupa Birliği tarafından finanse edilmekte ve Mağusa Suriçi Derneği (MASDER), AKTI Proje ve Araştırma Merkezi (AKTI) ve Mağusa Kadın Merkezi Derneği (MAKAMER) tarafından uygulanmakta olan 'Sosyalalleşin: Sosyal Girişimcilikle İstihdamı Destekliyoruz' projesi 2018/398-788 kapsamında hazırlanmıştır.

Bu kitapçığın içeriğinden tamamen yazarları sorumlu olup, hişbir koşulda Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtırarak kabul edilemez.